

Preek over 1 Koningen 8: 22-30, Psalm 127: 1-2

Broeders en zusters,

Er was eens ergens in een kerkdienst een oude zuster die het was opgevallen dat de jongeren in de kerk vaak kauwgom zaten te kauwen. De oude zuster vond dat maar ongepast. Dat doe je niet, dat is oneerbiedig, kauwgom eten in Gods huis. De zuster ging met haar ergernis naar de dominee. Ze vroeg: 'hebt u dat dan niet gezien, al die jongeren die kauwgom zitten te eten in Gods heiligdom'. De dominee glimlachte en zei: 'de jongeren kauwen geen kauwgum in het heiligdom, het is het heiligdom zelf dat kauwgum kauwt!'

Een raak antwoord van die dominee. En daarmee is natuurlijk helemaal niet gezegd dat kauwgum kauwen een goede manier is om een kerkdienst mee te maken. Maar die dominee wilde met z'n antwoord aangeven dat het heiligdom in Nieuwtestamentische zin niet een kerkgebouw is, maar een groep mensen. Als wij met z'n allen naar buiten lopen dan is het heiligdom buiten, komen we met z'n allen weer naar binnen dan is het heiligdom binnen. We mogen natuurlijk best zuinig zijn op ons gebouw, hier komen we samen om God te ontmoeten, maar ten diepste is een kerkgebouw in Gods ogen niet meer dan een gewoon gebouw waar die ontmoeting plaatsvindt. God is aanwezig als zijn kinderen samenkomen, of dat nu in een woonkamer, een fabriekshal, of in de openlucht is.

Dat was in de Oudtestamentische Tijd anders. Toen de nakomelingen van Abraham, Izaäk en Jakob tot een groot volk geworden waren, heeft God, tijdens de uittocht uit Egypte, zelf de opdracht gegeven tot de bouw van de tabernakel. Een soort mobiel Godshuis waar de offers gebracht werden en de ontmoeting met God plaatsvond. Als je toen aan een Israëliet gevraagd had waar God woonde dan had hij naar de tabernakel gewezen. Later, toen het volk in het Beloofde Land woonde kreeg koning David het verlangen om een tempel te bouwen. Hij woonde als koning in een prachtig paleis en vond het ongepast dat God in een tent woonde. 480 Jaar na de uittocht uit Egypte, toen Gods volk eindelijk in vrede woonde en er een eind was gekomen aan de omzwervingen van het volk, kreeg Salomo toestemming ook voor God een vaste woonplaats te bouwen temidden van Zijn volk in Jeruzalem.

In 1 Koningen 6,7 kunt u nalezen hoe de tempelbouw heeft plaatsgevonden. Kosten nog moeite werden gespaard. Het was een prachtig bouwwerk van 27 meter lang, 9

meter breed en 13,5 meter hoog. Een bouwwerk bestaand uit drie delen, een voorhal, een hoofdzaal en de achterzaal was het allerheiligste vertrek van de tempel. Daar mocht één keer per jaar de hogepriester op Grote Verzoendag verschijnen om verzoening te doen over de zonden van het volk. We weten van koning Salomo dat hij zijn werk als koning goed is begonnen. Zo jong als hij was, hij was aan God toegewijd. Hij wist zich van God afhankelijk. Dat blijkt ook wel uit het gebed dat hij uitsprak bij de inwijding van de tempel. We hebben er net een klein gedeelte uit gelezen. Indrukwekkend om te lezen hoe Salomo de Here God erkent als de enige God. *Er is in de hemel boven en op de aarde beneden geen God als Gij, die vasthoudt aan het verbond en de goedertierenheid jegens uw knechten welke met hun hele hart voor uw aangezicht wandelen.*

En juist wat betreft dat laatste is Salomo de fout in gegaan. Salomo had een grote harem met duizend vrouwen, waarvan verschillende afkomstig waren uit heidense volkeren. En het zijn deze vrouwen geweest die hem verleid hebben om ook andere goden te vereren en zelfs heiligdommen voor deze goden te laten bouwen. De woorden die Salomo uitsprak bij de inwijding van de tempel heeft hij dus zelf niet waargemaakt. Hoe mooi ook die belijdenis van Salomo was: er is in de hemel boven en op de aarde beneden geen God als Gij, hij wandelde zelf niet met zijn hele hart voor Gods aangezicht. Zijn hart was verdeeld, hij diende ook andere goden. Salomo's afdwalen van God heeft grote gevolgen gehad voor het volk Israel. Het was de directe aanleiding voor de splitsing van het rijk in een twee- en een tienstammenrijk.

Dat kan dus, hè! Een verkeerde keuze van één persoon die generaties later nog doorwerkt.

En misschien is dat ook wel confronterend. Je kunt goed beginnen en toch hopeloos bij God vandaan raken. Je kunt vol enthousiasme kiezen om een volgeling van Jezus Christus te zijn, je komt in de kerk, doet mee met allerlei activiteiten in de gemeente, maar toch laat je om wat voor reden dan ook bij God vandaan trekken. En ook hier geldt dat jouw laksheid of onverschilligheid generaties lang kan doorwerken.

Misschien wel goed om even stil te staan bij die vraag: als jij het leven met God niet meer zo serieus neemt, wat zijn daar de gevolgen van voor je omgeving, beïnvloed je daar ook anderen mee, je partner, je familie, je kinderen en hun kinderen? Zullen zij gelovigen worden? Zullen zij in de Here Jezus geloven of zullen zij aan Hem voorbij leven, met zelfs gevolgen voor de eeuwigheid? Natuurlijk heeft iedereen een eigen

keus te maken, maar vlak jouw eigen invloed niet uit. Dat kan zowel in positieve zin, als in negatieve zin. Het overgrote deel van de christenen heeft ook christelijke ouders gehad. De opvoeding thuis heeft er aan bijgedragen dat zij gelovig zijn geworden. En andersom hebben heel veel kerkverlaters, het geloof ervaren als niet meer dan een pakket regels, waarbij de echte inhoud ontbrak. Zoals de popgroep het Goede Doel ooit onterecht zong over 'vriendschap als illusie' zo hebben deze mensen het christelijk geloof ervaren 'een pakketje schroot met een dun laagje chroom'. Een mooie buitenkant, maar geen inhoud.

Salomo begon zo goed! Naar alle waarschijnlijkheid heeft Salomo toen ook Psalm 127 geschreven tijdens de tempelbouw, met die bekende woorden:

Als de HERE het huis niet bouwt, tevergeefs zwoegen de bouwlieden daaraan.

Salomo heeft natuurlijk het gezwoeg gezien van de bouwlieden tijdens de tempelbouw. Totaal is er zeven jaar aan deze tempel gebouwd. Allerlei bouwvakkers hebben zich ingespannen om het tot zo'n mooi resultaat te brengen. Maar Salomo was zich toen nog wel heel erg bewust dat al dat gezwoeg, al dat mooie werk van die handwerklieden, die goud – en zilversmeden, geen enkele waarde had als God zijn zegen niet zou geven aan de bouw van die tempel. Wat zou de waarde van het gebouw zijn en wat zou de waarde zijn van al die inspanningen als God er niet Zijn zegen aan verleent en niet zelf zijn intrek zou nemen in deze tempel en zo bij zijn volk zou wonen. Hoe mooi ook, het gebouw zou met al zijn pracht en praal leeg zijn. Het zou beperkt blijven tot de buitenkant.

Nu heb ik aan het begin van de preek al gezegd dat in Nieuwtestamentische zin God niet meer in een mooi gebouw woont maar in mensen. Zo schrijft de apostel Paulus daarover. Hoor maar:

Of weet gij niet dat uw lichaam een tempel is van de heilige Geest, die in u woont, die gij van God ontvangen hebt, en dat gij niet van uzelf zijt? Want gij zijt gekocht en betaald. Verheerlijk dan God met uw lichaam (1 Cor.6:19).

God woont niet *bij* ons, zoals in de tijd van de tempel, Hij woont *in* ons. Tenminste, als je de Here Jezus hebt aangenomen. Daar wijzen die woorden 'gij zijt niet van u zelf, gij zijt gekocht en betaald' naar. Jezus Christus heeft ons vrijgekocht van de slavernij van de zonde. Zoals op een slavenmarkt een slaaf van eigenaar verandert op het moment dat de nieuwe eigenaar de prijs heeft betaald, zo zijn wij Gods kinderen geworden toen we onszelf aan Christus overgaven. Hij betaalde met Zijn

leven, met Zijn bloed en kocht ons vrij van de slavernij. Hij bevrijdde ons, maar die vrijheid wil niet zeggen dat we daarmee eigen baas zijn geworden. We waren slaaf maar nu zijn we kind geworden, we zijn geadopteerd in Gods gezin. En als kind van God zijn we geroepen om God te verheerlijken met ons lichaam. Dat betekent dus ook dat wij ons levenshuis niet voor onszelf mogen bouwen, maar dat we God verheerlijken. En het verschil van die twee is aan de buitenkant nauwelijks zichtbaar. Het volk Israel had bij wijze van spreken ook een tempel kunnen bouwen die er aan de buitenkant net zo uitzag als de huidige tempel, zonder dat God er woonde. Zo kan er aan de buitenkant ook nauwelijks verschil lijken tussen het leven van iemand die een aan God toegewijd leven lijdt en iemand bij wie het hele geloofsleven niet meer is dan vormendienst. We wonen waarschijnlijk allemaal in een goed huis, we rijden auto, we hebben een baan, misschien wel een caravan, een veranda in de tuin met een tuinkeuken, een I-phone en ga zo maar door. Is dat fout? Nee, niet persé. Er is echt niets mis met het genieten van het goede leven. Als we genieten en dankbaar zijn voor het goede dat we ontvangen, eren we God. We doen Hem zelfs tekort als we niet genieten van wat Hij geeft en als we Hem daar niet voor danken.

Maar tegelijk moeten we ons wel realiseren dat we al die goede gaven niet alleen voor onszelf krijgen. Zegeningen krijg je om tot zegen te zijn voor anderen. Zo vereert je God met je rijkdom. Wie zich alleen maar inspant om zelf het zo goed mogelijk te hebben, bouwt zelf een huis. Dat noemt Ps. 127 tevergeefs. Als de Here het huis niet bouwt, tevergeefs zwoegen de bouwlieden. Voor nop.

Maar het kan ook anders. Dan is God de bouwmeester van je levenshuis. Als je je zegeningen, je geld, je gezondheid, je bezit, je tijd inzet tot eer van God, dan bouw je aan een huis waar God de bouwmeester is. Het verschil is eigenlijk flinterdun.

Uiterlijk zie je misschien nauwelijks verschil. Wie zelf bouwt is bezig met huisje, boompje, beestje en wie zijn leven in dienst van God besteedt ook. Het verschil zit hem in de vraag of iets het doel is of het middel. Is huisje, boompje, beestje een doel om na te streven. Zoek je vervulling in bezit, in welvaart of zie je die welvaart als een middel om tot Gods eer te gebruiken. Hoe klein het verschil ook aan de buitenkant kan zijn, aan de binnenkant maakt het een wezenlijk verschil. Is je hart op God gericht of is je hart op jezelf gericht. Zeg maar, het verschil tussen doublé en echt goud.

Behalve dat het Nieuwe Testament over ons persoonlijk als tempel spreekt, spreekt het ook over de Kerk als tempel. Dus nogmaals, niet het gebouw, maar de samenkomst van de mensen. Als wij zeggen dat we naar Gods huis gaan, of als wij zeggen dat we nu in Gods huis zijn, dan klopt dat wel, maar dan alleen omdat wij zelf hier zijn. Wij zijn samen Gods huis. Mensen zijn levende stenen van een geestelijk bouwwerk. Maar ook voor dit huis geldt: *als de Here het huis niet bouwt, tevergeefs zwoegen de bouwlieden*. En het lijkt mij een gerechtvaardigde vraag om onszelf aan het begin van het seizoen af te vragen of we onze focus scherp hebben. Er gaat weer een hele boel gebeuren in de gemeente de komende tijd. Het jeugdwerk gaat van start, de catechisatiegroepen gaan weer beginnen – tussen twee haakjes: wat is het jeugdhonk prachtig geworden, complimenten -, het koor is al begonnen, de combo's oefenen, we hebben een prachtige gemeentedag gehad, de kerkenraad heeft een soort startdag gehad gisteren, een en al bedrijvigheid. Er wordt volop gezwoegd door allerlei bouwlieden. Ook achter de schermen, in de tuin, het schoonhouden van de kerk, de mensen die het maandblad vouwen, noem maar op. Maar ook nu geldt de vraag of al die activiteiten een doel zijn of een middel. Nu kan ik u allemaal de vraag stellen hoe het komt dat er ook nog heel wat gemeenteleden aan de zijlijn staan en niet meewerken, maar dat wil ik nu vanmorgen juist niet doen. Want dat is alleen maar de buitenkant. We hebben net met elkaar gezegd dat je ook tevergeefs aan een tempel kunt bouwen. Je kunt dag in dag uit druk in de weer zijn voor de kerk, terwijl het je eigenlijk helemaal niet om de eer van God te doen is. Het gaat namelijk niet om de kerk, maar om de Heer van de kerk. Zelfs de kerk kan een afgod worden. Het gaat er dus niet alleen om of je meebouwt, het gaat erom of je meebouwt met de juiste motieven. En ook nu geldt weer dat aan de buitenkant het verschil nauwelijks te zien is. Het gaat om die diepere laag, om de binnenkant. En volgens mij moeten we ook daar beginnen. Als die binnenkant goed is, dan komt dat vanzelf naar buiten. Dus niet de vraag, doe je mee met de activiteiten in de gemeente, maar de vraag, hoe is het met je binnenkant? Is het echt jouw diepe verlangen dat de Heer jouw levenshuis bouwt. Ben je bereid om daar ook heel eerlijk naar te kijken. Durf je het aan om je leven zo tegen het licht van de bijbel te houden en jezelf de vraag te stellen of je Jezus echt wil volgen met je hele hebben en houwen?

Salomo begon goed. Hij beleed dat er maar één God is die het waard is om te dienen en te volgen. Maar Salomo ging op z'n snufferd. Ooit ver voordat Salomo

koning werd, had Mozes het volk Israel al gewaarschuwd (Deut.17). Als jullie een koning aanstellen dan mag hij niet veel vrouwen hebben, niet veel paarden en niet veel geld. Tussen twee haakjes, die paarden dat zijn de tanks uit de tijd. Met paarden en ruiters bouw je een groot en machtig leger.

Salomo ging precies op deze gebieden de mist in. Hij had duizend vrouwen en het zijn deze vrouwen die hem van God aftrokken. Hij had veertigduizend kribben voor de paarden van zijn wagenpark en twaalfduizend ruiters (1 Kon.4:26). En Salomo had onnoemelijk veel geld. We lezen in 1 Kon. 10 dat het gewicht van het goud dat in één jaar binnenkwam zeshonderd zesenzestig talenten is. Even voor de beeldvorming, dat is 20.000 kilo goud per jaar.

Salomo viel voor het geld, vrouwen en macht. En wat dat betreft is er niets nieuws onder de zon en zijn de woorden van Mozes nog altijd actueel.

Broeders en zusters, we hebben hier in Oldebroek een prachtige gemeente. Een gemeente ook waar echt heel veel mensen zich inzetten. Indrukwekkend! Ik geloof ook met m'n hele hart dat velen het doen vanuit heel oprechte motieven: een hartelijke liefde voor de Here Jezus. Het gaat om Hem alleen. Christus alles en in allen!

Vandaag aan het begin van het seizoen een oproep om samen steeds weer terug te gaan naar die basis. We geloven hier van harte in de Here Jezus. Hij heeft ons gekocht en betaald. En wij willen met elkaar van harte 'ja' zeggen op Zijn roepstem 'Volg Mij. Leg alles in Mijn hand'.

En uit liefde voor die Here Jezus willen we bouwen, meebouwen aan Zijn huis. Levende stenen in plaats van toeschouwers.

Zullen we zo samen bouwen en aan onze jongeren en aan de wereld laten zien dat we erop vertrouwen dat het niet tevergeefs is. Want we willen toch niets liever dan dat de Heer het is die hier het huis bouwt!

AMEN